

jubet dissolutionem maleficii, si dubitet, an solvi possit sine novo maleficio. *Communis*. Et ratio clara est, quia nunquam licet petere, jubere vel quomodolibet alterum inducere ad id, quod ab eo sine peccato fieri non potest, uti est maleficio alio maleficio solvere.

(72. Imo neque id licet permittere, quamvis maleficus sese offerat non rogatus ad maleficio alio maleficio dissolvendum. *Communis*. Sic enim consentiendo esset concurrere ad intrinsece malum; unde Apostolus ad Romanos I, 32, sic habet: *Qui talia agunt, digni sunt morte, non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus*.

(73. Quando constat quod maleficus potest licito modo, absque novo maleficio prius maleficio dissolvere, licitum est petere, imo jubere, ut solvat, quamvis suspicetur seu credatur id facturum per novum maleficio. *Communis*, contra paucos (87). Et ratio est, quia, cum habeam jus in tali casu petendi quod ab alio recte præstari potest, et est indifferens, imputabitur illius malitiæ, si id cum peccato faciat.

(74. Licitum est ad dissolvendum maleficio adhibere aliquod signum positivum contrarium maleficio ex pacto conditionato diaboli: dummodo illud signum de se sit honestum vel indifferens, verbi gratia, si dæmon sit pactus cum maleficio, ut tandiu duret maleficio, quandiu maleficiatus se cruce non signet, non confiteatur, non communice, non lavet manus, et hujusmodi, licet non tantum se cruce signare, confiteri, communicare, sed etiam manus lavare, et hujusmodi non quidem intentione, eo modo vel signo aliquid efficiendi ope dæmonis in se vel in alio, sed præcisa intentione dissolvendi pactum diabolicum, ac impediendi signum magicum noxium; sicque solvendi maleficio, quod vere licitum est, cum talis intentio sit bona, et medium, ac signum sit licitum. Sic, pluribus congestis, Suarez, tom. I, *De relig.*, lib. II, c. 17, num. 19; Sanchez, lib. II *Moral.*, cap. 41, num. 5; Lessius, *De justit. et jur.*, lib. II, c. 144, dub. 6, num. 45; Martinus Delrius, *Disquisit. magic.*, lib. II, cap. 2, sect. 1, quæst. 2; Laym., lib. IV, tract. 10, cap. 4, n. 9; Castropal., tract. 17, d. 1, p. 11; La Croix, lib. III, part. XI, n. 42, cum Busemb. et aliis ibi citatis; Sporer, *loc. cit.*, sect. 4, n. 41; Tamburini., lib. II, cap. 6, § 2, n. 13, et alii recentiores passim. Unde Tamburinus, *loc. cit.*, n. 17; Sporer, *loc. cit.*, n. 42; La Croix, *loc. cit.*, n. 42, et alii recte docent non peccasse peccato superstitionis quemdam lepidum rusticum qui, cum audisset dæmonem pactum fecisse cum quodam sene avaro, ut nemo suum thesaurum terra defossum invenire et auferre posset, nisi qui supra locum bona pulve se reficeret, vinumque hilariter biberet, ibidem pulterem

Nota Romani theologi.

(87) Si constet, maleficio posse licito modo tolli absque novo maleficio: ergo non suspicatur, nec

comedit, vinumque bibit, et thesaurum invenit ac abstulit.

(75. Hinc docet communis opinio, ut testatur praxis universalis, quod vere licitum sit sine novo maleficio tollere signa magica, verb. gr. ligaturas, nodos, volumina capillorum, et alia hujusmodi eo fine, ut diabolus nocere desinat; et hoc tum in contemptum diaboli atque magicæ superstitionis, tum in odium facinoris, quo maleficus ea posuit, veluti tesseram sui pacti cum dæmone: imo non tantum id licitum est, sed et meritorium, ut recte docet Scotus in 4, dist. 32, q. unica, dicens quod ridiculum sit quærere: « An liceat tollere maleficio intentione curandi maleficiatum; non enim, inquit, solum licet, sed est meritorium destruere opera diaboli. »

(76. Vere superstitiosi sunt denuntiandi; ut tamen eorum superstitio pariat onus denuntiationis, duo requirunt: primo, ut adsit expressa vel tacita dæmonis invocatio; secunda, quod sit mortaliter peccaminosa. Lupus, part. III, lib. XV, art. 3, differ. 2, pag. 257; Felix Potestas, t. II, p. II, n. 234.

(77. Præcipua remedia spiritualia adversus maleficia adhibenda decem passim a doctoribus assignari solent: 1° Magna fides et plena fiducia in Deum, ejusque divinam protectionem; 2° oratio, præsertim conjuncta cum jejunio, ut patet ex verbis Christi *Matth. XVII, 20*, ibi: *Hoc autem dæmoniorum genus non ejicitur, nisi per orationem et jejunium*; 3° susceptio baptismi, si quis nondum sit baptizatus; 4° confessio sacramentalis peccatorum, loquendo de baptizatis; 5° sumptio sanctissimi Eucharistiæ sacramenti; 6° devota invocatio sanctissimi nominis Jesu, beatæ Mariæ Virginis, sancti angeli custodis, aliorumque sanctorum; 7° signum sanctæ crucis; 8° reliquiæ sanctorum, agnus Dei, cerei sacri, panis, sal, aliæque res rite ab Ecclesia benedictæ; 9° aqua benedicta; 10° exorcismi ab Ecclesia ad id instituti et approbati.

(78. Pænæ statutæ contra maleficos, divinatores aliosque similes superstitiosos, sunt illæ assignatæ supra, a n. 39 ad 42, contra sortilegos, servata proportione secundum majorem vel minorem gravitatem delicti; et advertendo, quod Deus *Exodi XXII, 8*, sic expresse decrevit: *Maleficos non patieris vivere*, per maleficos intelligens omnes habentes pactum (etiam tacitum) cum dæmone, ut recte notat Suarez, *De religion.*, tom. I, tract. 9, lib. II, cap. 19; Gobat, tom. III, part. IV, *De superstitionibus*, n. 1040, et alii. Et *Deut.* cap. XIII, 10, cum seq. statuit gentes integre delendas esse propter superstitiones expressas, *ibid.*, vers. 10 et 11, inter quas sunt observatores somniorum, augures alique similes superstitiosi. Item multæ sunt pænæ decretæ contra ipsos in sacris canonibus apud Gratianum, tota causa 26, et in codice Justiniani

credit quis id tolli per aliud maleficio; at si ita suspicatur et credit, peccat ut habetur n. 71.

lib. XIX, tit. *De maleficis, et mathematicis, et cæteris similibus*.

(79. Judex competens maleficorum, divinatorum, sortilegorum aliorumque superstitionis, rei sunt ecclesiastici aut laici quidem, sed qui superstitioni addiderint hæresim, est solus ecclesiasticus, ut per se clarum est; si autem laici superstitioni hæresim non addiderint, tunc etiam laicus est judex competens, et datur locus præventioni cum crimen maleficii seu superstitionis sit misti fori, ex quo contra ipsum, non tantum in jure canonico, sed etiam in civili statutæ sint pænæ, ut patet in codice toto titulo *De maleficis et mathematicis, et cæteris similibus*; sic Abbas, in cap. 2 *De sortil.*; Gregorius de Valentia, tom. III, disp. 6, q. 3, p. IV; Gobat, *loc. cit.*, num. 1048; Delrius, lib. V *Disquisit. magic.*, et alii passim supra n. 43 et 44.

(80. Confessarii suos pœnitentes reos de aliqua superstitione, divinatione, magia, incantatione, maleficio, et hujusmodi, debent specialiter interrogare de sequentibus: I. Quo fine tali superstitioni se addixerint, v. g. an ratione vehementis passionis, tristitiæ, vindictæ, luxuriæ, avaritiæ aut sanctitatis nomen conciliandi, quæ esset sacrilega hypocrisis. II. De idololatria, an dæmonem loco Dei habuerint, eique obtulerint sacrificia aut preces fuderint. III. De apostasia, an Deo et B. Mariæ Virgini, sanctis vel fidei sacramentis renuntiaverint. IV. De hæresi, an crediderint dæmonem esse Deum, esse adorandum, non esse damnatum, eique adherentes non esse damnandos; seu alios articulos nostræ veræ fidei abnegaverint. V. De blasphemis in Deum, Christi humanitatem, B. Mariam Virginem et sanctos. VI. De sacrilegiis, an

sacra et præsertim Eucharistiam profanaverint, aut iis indigne usi fuerint. VII. De luxuria et nefandissima commistione cum dæmonibus incubis vel succubis, ut solent lamæ et striges. VIII. De damnis proximo illatis in segetibus, animalibus, hominibus, et præsertim infantibus, et sponsis, si nocuerint per maleficia, ligamina, incantationes, et hujusmodi.

(81. Insuper confessarii debent eos monere de infra scriptis suis obligationibus: I. Quod ipsi tenentur pactum expressum, si quod habent cum dæmone, aut commercium penitus statim dissolvere. II. Comburare aut confessario consignare chirographum seu signum, si quod habent. Non est tamen necesse, ut malefici pœnitentes curent sibi a dæmone restitui tale chirographum vel signum, si ipse habeat, quia per veram pœnitentiam sufficienter recedunt a pacto, illudque totaliter dissolvunt. III. Libros suos, schedas, ligaturas aliaque instrumenta superstitionis magicæ artis comburare seu consignare confessario. IV. Omnia damna illata resarcire omni modo possibili juxta regulas generales restitutionis, ex damno dato; ad quod proinde etiam tenetur fiscus (ubi veneficorum bona confiscantur) uti et hæredes, si ad eos bona deveniant. V. Excommunicationem in bulla *Cænæ* incurrisse, si suis superstitionibus formalem hæresim addiderint, ideoque non posse absolvi a confessario non habente facultatem specialem absolvendi ab hæresi. Secus vero, si non fuerint formales hæretici, vel apostatæ, aut idololatræ, juxta dicta supra, n. 9.

(82. Quoad ea quæ concernunt astrologiam judiciariam, vide verb. *ASTROLOGIA*, *ASTROLOGUS per tot.* ubi late de omnibus.

SURRIPIENTES.

(1. Surripientes, asportantes, aut apud se retinentes hostias vel particulas consecratas, curiæ sæculari tradi debent puniendi: Bened. XIV, tom. I, constit. 93, incip. *Ab augustissimo*, § 1. (2. Et si ecclesiastici sint, sunt degradandi et curiæ sæculari tradendi. Idem, *ibid.* (3. Etiam pro prima vice; etiam minores xxv annis dummodo vicesimum attigerint. Idem, *ibid.* (4. Rejctis exceptionibus de non consecratione aut de honesta intentione, nisi ab ipsis reis probentur. Idem, *ibid.*, § 4 et 5.

(5. Insuper attendenda est sanctio Clem. XIII, in const. incip. *Gravissimum*, in qua

confirmatis Apostolicis constitutionibus contra surripientes vel asportantes, aut apud se retinentes sacras hostias vel particulas consecratas, editis ab Innocentio XI, anno 1677, IV Idus Martii, Pontificatus sui anno I, et ab Alexandro VIII, anno 1690, XI Kalendas Februarii, Pontificatus sui anno II, et a Benedicto XIV, anno 1743, Nonas Martii, Pontificatus sui anno IV decernitur, ut hujusmodi criminis reis constitutis, sincera delicti confessio facta in primo generali interrogatorio, nil suffragetur ad mitiendam pœnam traditionis brachio sæculari, in dictis constitutionibus inflictam.

SUSPECTA DE HERESI PROPOSITIO.

Vide verb. *PROPOSITIONES DAMNATÆ*, n. 24.

SUSPENSIO.

ARTICULUS I.

Quoad ejus esse et divisionem.

1. Suspendio quid sit. — 2. Suspendio dividitur in suspensionem ab officio, in suspensionem a beneficio et in suspensionem ab officio et beneficio

simul. — 3. Suspendio ab officio quæ sit. — 4. Suspendio a beneficio quæ sit. — 5. Suspendio ab officio et beneficio simul quæ sit. — 6. Suspendio ab officio et beneficio dividitur in totalem et partialem. — 7. Quæ sit dicta suspendio totalis. — 8. Quæ sit partialis ab officio, et partialis a beneficio.

— 9. Suspendio absolute et sine ulla limitatione imposita, si ex adjunctis colligi nequeat, an sit ab officio vel beneficio, est censenda totalis, et ab utroque simul. — 10. Suspendio alia est a jure et alia ab homine. — 11. Suspensiones ab homine quæ sint. — 12. Suspensiones a jure quæ sint. — 13. Alia ad rem ad n. 25.

(1. Suspendio est censura ecclesiastica, qua clericus prohibetur exercere aliquos actus ecclesiasticos, alias sibi competentes. Est communis. (2. Suspendio dividitur in suspensionem ab officio, in suspensionem a beneficio et in suspensionem ab officio et beneficio simul. (3. Suspendio ab officio est, qua clerico prohibetur exercitium suorum ordinum vel aliarum functionum ipsi ratione ordinis competentium. (4. Suspendio a beneficio est, qua clericus prohibetur percipere fructus sui beneficii ecclesiastici. (5. Suspendio ab officio et beneficio simul est, qua clerico prohibentur jura utriusque officii scilicet et beneficii.

(6. Suspendio ab officio et beneficio dividitur in totalem et partialem.

(7. Totalis est, qua clericus ab omni prorsus officio ecclesiastico, vel a perceptione omnium omnino fructuum beneficialium suspenditur; sic colligitur ex cap. *Tuarum*, De privileg., et Clement. 1, De decimis. (8. Partialis ab officio est, qua clericus prohibetur aliquis tantum sui officii actus, ut cum sacerdos suspenditur solum ab exceptione confessionum, vel episcopus solum a collatione ordinum; isti enim possunt omnes alios actus sibi competentes ratione ordinis exercere. Et partialis a beneficio est, qua clericus ab aliqua tantum parte fructuum beneficialium suspenditur, ut a tertia vel quarta parte illorum. Nec in una includitur alia, et propter hoc suspensus ab officio determinate, non intelligitur suspensus a beneficio, ut colligitur ex cap. *Tam litteris* 33, De testibus, et cap. *Tuarum* 22, De privil.

(9. Suspendio absolute et sine ulla limitatione imposita, si ex adjunctis colligi nequeat, an sit ab officio vel beneficio, est censenda totalis, et ab utroque simul, quia propositio indefinita æquivalere universaliter, nec apparet fundamentum, cur potius de officio quam de beneficio debeat intelligi, sic enim est intelligenda dispositio. Cap. *Cum bonæ* 3, De ætat. et qualitat., et Clementin. 1, § *Quibus*, De privileg.

(10. Suspendio alia est a jure et alia ab homine.

(11. Suspensiones ab homine sunt, quæ imponuntur a superiore ecclesiastico pro aliqua actione particulari, ut fiat vel non fiat. (12. Suspensiones a jure sunt, quæ variis personis propter varia in jure communi et constitutionibus Apostolicis sunt impositæ, et sunt præcipue quæ infra sequuntur distincte ad majorem commoditatem in diversos articulos notatæ.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(13. De suspensione ex informata conscientia agendum hic paucis est.

(14. Suspendio hæc infligitur, nullis præmissis monitionibus, adeoque non censura, sed pœna est. Suspendio enim, ubi est censura, requirit omnino monitiones, et ubi est pœna, eas minime requirit: Schmalzgrueb., in *Decretal.* lib. v, tit. 39, n. 39; Mayr., pariter in *Decretal.* lib. v, tit. 39 et n. 122; Hurlad., *De censur. difficult.*, 18, n. 80 et seq.; Blund., *eod. tractat.*, disput. 6, articul. 2.

(15. Potestas hæc suspendendi ex informata conscientia concessa est episcopo a concilio Tridentino, sess. xiv, cap. 1, *De reformat.*

(16. Quæstionis vero est an episcopus ex informata conscientia suspendere valeat, tum ab ordine, tum a beneficio?

(17. Fuerunt, qui tenere episcopum ex informata conscientia suspendere dantaxat posse ab ascensu ad ordines, idque quia concilium Tridentinum ubi potestatem facit suspendendi ex informata conscientia, loquitur de suspensione ab ascensu ad ordines.

(18. Nihilominus tamen minus sacr. congreg. Concilii interpres, referente S. M. Benedicto XIV, *De synod. dioces.*, lib. xii, c. 8, § 3, sensit posse episcopum suspendere et ab exercitio ordinis jam suscepti, ea de ratione, quod verba illa, quibus facultas episcopo data est suspendendi ex informata conscientia, repetita intelligantur, ubi sermo est de suspensione ab exercitio ordinis suscepti.

(19. Innixi autem huic sententiæ dictæ sacræ congregationis plures etiam existimarunt, posse episcopum ex informata conscientia suspendere a beneficio; idque quia ubi agitur de suspensione ab exercitio ordinis suscepti, videtur simul agi de suspensione a beneficio, ut præ se ferunt verba illa: « Aut qui a suis ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus. »

(20. Contra alii in ea sunt opinione, ut episcopus ex informata conscientia suspendere nec valeat ab exercitio beneficii. Confer Vanespen. *De censur.*, cap. 10; Alter. *eod. tractat.*, tom. II, disp. 12, c. 1.

(21. At dicta sacræ congregatio sustinuit suspensionem, quam episcopus ex informata conscientia inflixerat ab exercitio curæ in *Sagonen*. 21 Junii 1623. « Episcopus Sagonensis (sunt ipsissima verba) ex facultate sibi attributa decreto concilii cap. 1, sess. xiv, ex causis sibi notis suspendit parochum ab exercitio curæ, sed ille appellavit, et præcepto episcopi contempto celebravit et curam exercuit. Quæritur, an a dicta suspensione detur appellatio, ita ut parochus, non obstante appellatione interposita, per exercitium curæ effectus fuerit irregularis? Sacra congregatio Concilii censuit ab hujusmodi suspensione non dari appellationem, et parochum, qui sacramenta ut supra administravit, irregularitatem contraxisse. »

(22. Hæc vero resolutio aliquam difficultatem in eo pati videtur, quod contrahat irregularitatem, qui violat suspensionem

hanc ex informata conscientia. (23. Contrahitur enim irregularitas ex violatione suspensionis, quæ sit censura, non item ex violatione suspensionis, quæ sit pœna, uti est suspensio ex informata conscientia.

(24. Quidquid autem hujus rei sit, adhuc decisum haud est, an episcopus suspendere queat ex informata conscientia a beneficio, sed solum decisum est, posse suspendere ex informata conscientia ab exercitio beneficii, quæ suspensio partialis est, nec fructibus privat.

(25. Ad pleniorum vero hujus suspensionis ex informata conscientia notitiam, congruum est hic subnectere epistolam a dicta sacræ congregatione datam ad Venetum nuntium.

« Quandoquidem (sunt propria verba) experientia compertum est reos criminum plerumque ad evitandas pœnas, et episcoporum correctiones, querelas et gravamina simulare. Hujusmodi itaque appellationes in posterum Amplitudo Tua omnino rejici mandabit, nec ullam inhibitionem vigore appellationis relaxari permittet. Sed quoniam disciplina ecclesiastica, ac stylo inductum est, ut iudex superior, quamvis appellationes proprie dictas eorum, qui ab ordinario suo extrajudicialiter et ex informata conscientia suspensi fuerint, recipere non possit, recursibus tamen aditum non præcludat, quo, salva jurisdictione episcopali ac disciplinæ rigore caveatur, ne quis forte episcopus potestate sua in subditos sibi ecclesiasticos abutatur; posthæc Amplitudini Tuæ, ac successoribus ejusmodi recursus excipere duntaxat licebit, servatis infra scriptis conditionibus atque cautelis.

« Primo. « Namque, non ita facile locum illis dabit, sed congrua adhibita ratione, et circumspicione, nec sane alias, quam cum vehemens suspicio subsit, quod ordinarius auctoritate sua abusus sit, procedendo videlicet modo predicto ad pœnam suspensionis, sine gravi causa adversus sacrorum canonum præscripta, et in animæ propriæ perniciem. »

« Secundo. « Recursu quamvis admissio, suspensi in statu, quo erant, permaneant; illoque pendente, ordines, a quibus suspensi fuerint, exercere nullatenus valeant. »

« Tertio. « Recursu ita admissio, requiratur per litteras ejusdem suspensi ordinarius, ut irrogatæ suspensionis causas aperire non gravetur, addita etiam promissione de servando secreto, quatenus illud iustitia exigat, aut Christiana charitas suadeat. »

ARTICULUS II.

Suspensiones contra episcopos.

(1. Ordinantes ad sacros ordines religiosos non professos. S. P. V. constit. incip. *Romanus Pontifex*.

(2. Ordinantes monachum sine licentia abbatis, cap. fin., dist. 58, ubi Barbosa, et alii.

(3. Ordinantes non subditum absque licentia proprii ordinarii. Concil. Trid., cap. 8, sess. xxiii, *De reform.*

(4. Conferentes ordines Simoniace, cap. penult. *De Simonia*, et extravag. Paul. II, *De Simon.*

(5. Conferentes clericalem tonsuram infanti, aut illiterato vel conjugato per annum a clericali tonsuræ collatione suspenduntur, cap. *Nullus*, De temp. ord. in 6.

(6. Conferentes ordines suspensio propter malam promotionem, cap. fin. *De temp. ord.* in 6, c. *Si quis episcop.* 1, q. 1.

(7. Privantes beneficiis eos, qui in Romana Curia commorantur. Eugen. IV extrav. incip. *Divina*, De privileg.

(8. In proprium usum convertentes bona beneficiorum vacantium pertinentium ad eorum provisionem, cap. fin. *De officio ordinarii* in 6.

(9. Submittentes laicis bona et jura Ecclesiæ absque consensu capituli et Sedis Apostolicæ licentia, cap. *Hoc consultissime*, De rebus eccles. non alienand. in 6.

(10. Alienantes bona Ecclesiæ ultra triennium. Ex extravagant. *Ambitiosæ*, De rebus eccles. non alienand.

(11. Admittentes resignationes beneficiorum contra formam præscriptam in constit. Pii V, incip. *Quanta*.

(12. In causa alienationis bonorum Ecclesiæ male utentes delegata potestate. Paul. II constit. incip. *Cum omnibus*.

(13. Intromittentes se in causis spectantibus ad electionem episcoporum, postquam appellatum est ad Papam. Cap. *Quamvis*, et cap. *Provida*, De elect., in 6.

(14. Negligentes procedere contra Simoniacos. Cap. *Quidquid* 101, q. 1.

(15. Foventes usuras, et usurarios locantes suas domus, cap. 1, *De usuris*, in 6.

(16. Delinquentes contra clericorum immunitatem.

(17. Accedentes ad Ecclesias, ad quas fuerunt promoti, nondum expeditis litteris Apostolicis suæ promotionis. Extravag. 1, *De electione*.

(18. Abutentes munere inquisitorum in causis fidei. Clem., § 1, *Verum de hæreticis*.

(19. Non servantes extravagant. 2, de elect. quoad perceptionem fructuum 1 vel 2 anni. Extrav. Joann. XXII, *De elect.*

(20. Relaxantes incendiariis pœnam contentam in jure. C. *Pessimam* 23, q. 8.

(21. Publicantes Simoniace populo indicem casuum, gratiarum et indulgentiarum. Pii V constit. incip. *Quamprimum*.

(22. Concubinarios a synodo provinciali admonitos, et non se emendantes. Conc. Trid., sess. xxv, *De reform.*, cap. 14.

(23. Non visitantes limina apostolorum statutis temporibus. Sixt. V constit. incip. *Romanus Pontifex*.

(24. Ingredientes monasteria monialium sine necessitate, et non cum paucis, iisque senioribus, ac religiosis personis, uti expresse præscribit Gregorius XIII, constit. incip. *Dubiis*, in qua transgressores pro se